

نماز جمعه و خطب نهم

www.ketab.ir

شورای عالی انقلاب فرهنگی

معاونت فرهنگی

سرشناسه : ملکان، مجید، ۱۳۵۰ -
 عنوان و نام پدیدآور: نماز جمعه و جنگ نرم / نویسنده مجید ملکان.
 مشخصات نشر: تهران: شورای سیاستگذاری ائمه جمعه، معاونت فرهنگی، ۱۳۹۳.
 مشخصات ظاهری: ۱۷۶ ص.
 شابک: رایگان ۳-۲۴-۵۰۰۴-۶۰۰-۹۷۸
 وضعیت فهرست نویسی: فیپا
 موضوع: جنگ نرم
 موضوع: جنگ نرم -- ایران
 موضوع: جنگ اطلاعاتی
 موضوع: جنگ روانی
 موضوع: رسانه‌های گروهی -- جنبه‌های سیاسی
 موضوع: نماز جمعه -- ایران -- جنبه‌های سیاسی
 شناسه افزوده: شورای سیاستگذاری ائمه جمعه، معاونت فرهنگی
 رده بندی کنگره: UB۲۷۵/م۷ن۸ ۱۳۹۳
 رده بندی دیویی: ۳۵۵/۳۴۳۴
 شماره کتابشناسی ملی: ۳۶۷۸۷۰۶

عنوان کتاب: نماز جمعه و جنگ نرم

نویسنده: مجید ملکان

ناشر: معاونت فرهنگی شورای سیاستگذاری ائمه جمعه

ویراستار و صفحه آرا: محمدجواد حسین پور

نوبت چاپ: اول، سال ۱۳۹۳

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: واژه پرداز اندیشه- چاپ اندیشه ۶-۶۳-۷۷۱۴۵۰

شمارگان: ۱۵۰۰

قیمت: اهدائی

نشانی: تهران، خیابان جمهوری اسلامی، خیابان شهید کشور دوست،

کوچه عطارد، پلاک ۴

صندوق پستی: ۱۳۱۶۵/۱۴۱

تلفن: ۷۷۶۸۰۳۴۴

فهرست مطالب

مقدمه ۱۰

فصل اول: کلیات و مبانی تئوریک ۱۴

بخش اول: کلیات ۱۵

تعاریف جنگ نرم و تاریخچه آن ۱۵

قلمروهای جنگ نرم ۲۲

گروه‌های هدف و مخاطبان جنگ نرم ۲۸

ویژگی‌های جنگ نرم ۳۰

اهداف جنگ نرم ۳۳

کشگران و کارگزاران جنگ نرم ۳۶

حوزه‌های جنگ نرم و مشخصات آن‌ها ۳۷

بخش دوم: روش‌ها، ابزارها و تاکتیک‌های جنگ نرم ۴۲

روش‌ها و شیوه‌های جنگ نرم ۴۲

۴۶	ابزارهای جنگ نرم.....
۴۶	الف) صنایع فرهنگی.....
۴۶	۱. سینما.....
۴۷	۲. کارتون (انیمیشن).....
۴۷	۳. ماهواره.....
۴۸	۴. اسباب بازی.....
۴۸	۵. بازی های رایانه ای.....
۴۸	۶. موسیقی.....
۴۹	ب) ابزارهای رسانه ای.....
۴۹	۱. مطبوعات.....
۵۰	۲. رادیو.....
۵۰	۳. تلویزیون.....
۵۰	۴. خبرگزاری ها و آژانس های خبری.....
۵۱	ج) فن آوری های نوین ارتباطی.....
۵۱	۱. اینترنت.....
۵۱	۲. سایت های خبری و خبرگزاری های اینترنتی.....
۵۲	تاکتیک های جنگ نرم.....

فصل دوم: مختصات جنگ نرم علیه ایران ۶۲

بخش اول: نمای کلی..... ۶۳

جنگ نرم در تاریخ جمهوری اسلامی ایران..... ۶۳

بخش دوم: وضعیت موجود و ترسیم افق..... ۶۸

ابعاد جنگ نرم علیه ایران..... ۶۸

- ۱: بُعد سیاسی - امنیتی ۶۸
- ۱-۱: مشروعیت‌زدایی ۶۹
- ۱-۲: القاء یأس و ناامیدی ۷۰
- ۱-۳: ایران‌هراسی ۷۰
- ۱-۴: پلیدنمایی ۷۰
- ۱-۵: تحریک افکار عمومی ۷۲
- ۱-۶: دامن‌زدن به مناقشات قومی ۷۳
- ۲: بُعد فرهنگی ۷۴
- ۲-۱: رواج مسائل غیر اخلاقی بین نوجوانان ۷۶
- ۲-۲: ترویج سکس و همجنس‌گرایی ۷۷
- ۲-۳: ترویج سکس به‌وسیله لوازم مقاربتی و زناشویی ۷۸
- ۲-۴: ترویج روابط نامشروع ۷۹
- ۲-۵: قرار ملاقات در شبکه‌های اجتماعی ۸۰
- ۳: بُعد اجتماعی ۸۰
- ۳-۱: تخریب بنیان خانواده در برنامه‌های ماهواره‌ای ۸۱
- ۳-۲: ترویج خشونت ۸۱
- ۳-۲-۱: خشونت در بازی‌های رایانه‌ای ۸۳
- ۳-۳: تجاوز به حریم شخصی ۸۴
- ۴: بُعد اقتصادی ۸۴
- ۴-۱: ترویج لوازم آرایشی و داروهای غیر مجاز ۸۵
- ۵: بُعد دینی ۸۶
- ۵-۱: ایجاد تنفر نسبت به دین اسلام ۸۷
- ۵-۲: اسلام‌هراسی ۸۸
- ۵-۳: تبلیغ جنگ‌طلبی ۸۹
- ۵-۴: گسترش افکار ضد اسلامی ۸۹

- ۵- ۵: ترویج مکاتب شیطان پرستی..... ۹۰
- ۶: بُعد علمی ۹۱
- ۶- ۱: تدریس علوم انسانی غرب در دانشگاه های کشور..... ۹۴
- ۶- ۲: فرار مغزها از طریق اینترنت ۹۵

بخش سوم: شناسایی نقاط آسیب پذیر ۹۷

الف) زمینه های داخلی ۹۷

۱- عدم توجه به وجود جنگ نرم ۹۷

۲- وجود گسست اجتماعی ۹۷

۳- وجود گسست بین نسلی ۹۸

۴- اعتیاد به استفاده از محصولات خارجی ۱۰۰

۵- دسترسی به فناوری های جهانی ۱۰۱

۶- عدم آشنایی با ابزار نرم ۱۰۱

۷- سیر صعودی جمعیت جوان ۱۰۲

۸- اهمال در انجام وظایف فرهنگی ۱۰۳

ب) زمینه های خارجی ۱۰۴

۱- رسوخ غرب زدگی و اندیشه های سکولار ۱۰۴

۲- ترویج مصرف گرایی از طریق الگوهای غربی ۱۰۴

۳- هجوم فساد و فحشاء در قالب فناوری های نوین ۱۰۵

۴- رشد قارچ گونه فرقه های دروغین ۱۰۶

۵- ایجاد شبهه در اعتقادات مذهبی ۱۰۷

فصل سوم: نماز جمعه و جنگ نرم ۱۰۸

بخش اول: اسلام و جنگ نرم ۱۰۹

۱. دفاع نرم..... ۱۰۹
- راهکارهای نرم..... ۱۱۰
- ۱.۱. اصل استماع..... ۱۱۰
- ۱.۲. اصل تبیین..... ۱۱۱
- ۱.۳. اصل تولی و تبری..... ۱۱۲
- ۱.۴. اصل عدم دوستی با کفار..... ۱۱۳
- ۱.۵. اصل عدم وابستگی..... ۱۱۴
- ۱.۶. اصل امر به معروف و نهی از منکر..... ۱۱۴
- ۱.۷. اصل وحدت..... ۱۱۵
- ۱.۸. اصل شناخت حق..... ۱۱۶
- ۱.۹. اصل ولایت فقیه..... ۱۱۷
- ۱.۱۰. اصل اعتماد به مؤمنین..... ۱۱۸
- ۱.۱۱. اصل علم‌آموزی..... ۱۱۸
- ۱.۱۲. اصل اجتناب از ضلال..... ۱۱۹
- ۱.۱۳. اصل تقوا..... ۱۱۹
- ۱.۱۴. اصل شناخت دشمن..... ۱۲۰
- ۱.۱۵. اصل بصیرت..... ۱۲۱
- ۱.۱۶. اصل پاسخ‌گویی..... ۱۲۱
- ۱.۱۷. اصل تقویت رسانه‌ای..... ۱۲۲
- ۱.۱۸. اصل عدم تشبیه به کفار..... ۱۲۳
- ۱.۱۹. اصل توجه به اصول..... ۱۲۳
۲. دفاع سخت..... ۱۲۴
- ۲.۱. اصل ارتداد..... ۱۲۴
- ۲.۲. اصل امر به معروف و نهی از منکر..... ۱۲۴
- ۲.۳. اصل برخورد با شبهه‌افکنان..... ۱۲۴

۳. جهاد نرم ۱۲۵
۱. روش ها ۱۲۶
 - ۱.۱. مشروعیت روش ها ۱۲۶
 - ۱.۲. راهکارها و روش ها ۱۲۸
 - ۱.۲.۱. اصل جمع آوری منابع اسلامی ۱۲۹
 - ۱.۲.۲. اصل ابلاغ پیام به جهانیان ۱۲۹
 - ۱.۲.۳. اصل اعداد ۱۳۰
 - ۱.۲.۴. اصل بیان حقیقت ۱۳۱
 - ۱.۲.۵. اصل تکیه بر فطرت ۱۳۱
 - ۱.۲.۶. اصل حفظ فرهنگ و قواعد اسلامی ۱۳۱
 - ۱.۲.۷. اصل ارزش علم و وظیفه‌ی علماء ۱۳۲
 - ۱.۲.۸. اصل هدایت ۱۳۲
 - ۱.۲.۹. اصل حضور فعال در مناظرات و مجامع ۱۳۳
 - ۱.۲.۱۰. اصل تولید علم و تشکیل دانشگاه ۱۳۳
 - ۱.۲.۱۱. اصل تربیت نیروهای توانمند ۱۳۳
 - ۱.۲.۱۲. اصل دعا ۱۳۴
 - ۱.۲.۱۳. اصل دعوت در میدان مبارزه‌ی سخت ۱۳۴
- سطوح جهاد نرم ۱۳۴
- ابزار جهاد نرم ۱۳۵
- هدف جهاد نرم ۱۳۶
- بخش دوم: نماز جمعه و جنگ نرم ۱۳۷
 - فضای فرهنگی - رسانه‌ای موجود و الزامات آن ۱۳۷
 - اهداف فرهنگی انقلاب اسلامی ایران در پرتو سیاست نرم‌افزاری قدرت نرم ۱۳۹
 - قدرت نرم‌افزاری ایران در سطح منطقه ۱۴۲

- ۱۴۷ قدرت نرم افزاری ایران در سطح بین الملل
- ۱۵۰ فرصت‌ها و تهدیدهای فراروی نهاد نماز جمعه در مقابله با جنگ نرم
- ۱۵۷ ابزارها و استراتژی‌های نماز جمعه در مقابله با جنگ نرم
- ۱۵۸ ولایت مطلقه‌ی فقیه و جنگ نرم

فصل چهارم: برنامه‌ریزی و سیاستگذاری فرهنگی مواجهه با جنگ نرم ۱۶۰

- ۱۶۱ ولایت پذیری و مردم‌سالاری دینی
- ۱۶۲ حفظ هویت با تمرکز بر سبک زندگی اسلامی
- ۱۶۲ اثبات کارآمدی نظام اسلامی
- ۱۶۳ ایجاد شبکه‌های اجتماعی بومی
- ۱۶۳ مقابله با شکاف‌های قومی و مذهبی
- ۱۶۴ تدوین نقشه راه و نظام جامع فرهنگی
- ۱۶۵ تشکیل اتاق‌های فکر و جذب نخبگان
- ۱۶۵ نتیجه‌گیری و پیشنهادات

منابع فارسی: ۱۷۱

منابع لاتین: ۱۷۵

مقدمه

طی دهه‌های اخیر، دستگاه‌های سیاستگذاری غربی شکل جدیدی از رویارویی و مقابله با نظام‌های سیاسی ناهمگون با ارزش‌های دنیای غرب و منافع استثماری را طراحی کرده و روش‌های نوین‌تری از جنگ‌های نظامی را به بوتۀ آزمون کشیده‌اند تا ایدئولوژی و موجودیت ساختارها و دولت‌هایی را که با نظم به اصطلاح نوین جهانی هماهنگ و همراه نیستند، به زانو درآورند. عملیات تبلیغاتی و روانی، انگ‌زنی و متهم‌سازی، فشارهای رسانه‌ای، ایجاد و گسترش شبکه‌های ماهواره‌ای معاند، شبکه‌های اجتماعی اینترنتی و ... مواردی بوده‌اند که از سوی اتاق‌های فکر وابسته به آمریکا و متحدانش، مورد تأکید و اجرا قرار گرفته‌اند.

مجموعه این اقدامات روانی، تبلیغاتی، رسانه‌ای و فرهنگی که یک جامعه را نشانه می‌گیرد، اصطلاحاً جنگ نرم (soft war) نامیده می‌شود. در سال‌های اخیر با گسترش اینترنت و توسعه فناوری‌های ارتباطاتی و تسهیل دسترسی به وسایل ارتباط جمعی، برای هر کس در هر مکان و هر زمان، زمینه جنگ نرم جبهه غرب بیش از پیش محقق شده است. در این میان یکی از مهم‌ترین گروه‌های هدف جهان غرب، جمهوری اسلامی ایران و به‌ویژه نهادهای فرهنگی و مذهبی آن می‌باشد.

جنگ نرم در پی از پای درآوردن اندیشه و تفکر جامعه هدف است تا حلقه های فکری و فرهنگی آن را سست کند و با بمباران خبری و تبلیغاتی، در نظام سیاسی - اجتماعی حاکم تزلزل و بی ثباتی را تزریق کند.

ایران نیز امروزه به لحاظ وسعت سرزمینی، کمیت جمعیت، کیفیت نیروی انسانی، امکانات نظامی، منابع طبیعی سرشار و موقعیت جغرافیایی ممتاز در منطقه خاورمیانه و «هارتلند» نظام بین الملل، به قدرتی کم نظیر تبدیل شده است که از دید کارشناسان سیاسی کشورهای غربی، دیگر نمی توان با یورش نظامی و جنگ سخت آن را سرنگون کرد؛ بلکه به زعم ایشان، تنها راه سرنگونی نظام جمهوری اسلامی، پیگیری مکانیسم های جنگ نرم و به کارگیری تکنیک های عملیات روانی با استفاده از سه راهبرد دکترین مهار، نبرد رسانه ای و سامان دهی و پشتیبانی از نافرمانی مدنی است. راه اندازی پروژه جنگ نرم علیه ایران در مقطع کنونی را باید ناشی از گسترش حس نفوذ آمریکا در جهان دانست که به نظر سران کاخ سفید، ایران مرکز اصلی ایجاد این تنفرو گسترش آن است.

مهم ترین و جدی ترین راهکار مقابله با جنگ نرم غرب نیز بهره گیری از قدرت نرم انقلاب اسلامی است که در قالب شاخص های فرهنگ ایرانی - اسلامی قابل تبیین می باشد. نظام جمهوری اسلامی ایران در طول حیات خویش، بسیاری از ابزارهای قدرت نرم یک تمدن عظیم ایرانی - اسلامی را تعیین، تعریف (گاهی نیز بازتعریف) و مورد بهره برداری قرار داده است. در این میان، دین اسلام و به ویژه تشیع، ظرفیت های بالقوه بسیار زیادی داشته و از قدرت نفوذ و جذابیت فوق العاده ای برخوردار است. امروزه بسیاری از اندیشمندان روابط بین الملل به نقش دین در این حوزه اهمیت زیادی می دهند. دین پدیده ای فراگیر و جهانی بوده و دارای ظرفیت هایی است که می تواند نقش مثبتی در برقراری آشتی و صلح ملت ها داشته باشد. حتی تمرکز صرف بر مؤلفه فرهنگ، به تنهایی می تواند اوج ظرفیت ها و پتانسیل های اقتدار نرم در اختیار جمهوری اسلامی ایران را به خوبی نشان دهد. در حقیقت، قدرت انقلاب اسلامی ایران، نرم افزاری بوده و بنابراین قدرت نرم، مزیت نسبی

جمهوری اسلامی ایران در عرصه‌ی سیاست خارجی به شمار می‌رود و اگر مهاجمین در جنگ سخت نتوانستند به پیروزی برسند، در جنگ نرم نیز به صورت مضاعف شکست خواهند خورد. به این ترتیب، باید تلاش کنیم ورود غرب به جنگ نرم را به یک فرصت برای انقلاب تبدیل کنیم؛ زیرا مزیت، امتیاز و قدرت جمهوری اسلامی ایران در حوزه‌ی قدرت نرم است. همچنین، بر اساس آموزه‌های دینی و قرآنی مانند اصل مقابله به مثل: «فَاعْتَدُوا لَهُمْ مِثْلَ مَا عَتَدُوا لَكُمْ»^۱، جنگ نرم بایستی با قدرت نرم پاسخ داده شود.

شرایط کنونی جامعه با توجه به انواع تهدیدات فرهنگی و رسانه‌ای به گونه‌ای است که هرگونه اهمالی در مقابله با شرایط موجود که در چارچوب جنگ نرم دشمنان قابل مشاهده است (لطمات جبران‌ناپذیری را برای دستگاه‌های فرهنگی و در نهایت کلیت نظام به همراه خواهد داشت. در این راستا نهاد نماز جمعه به دلیل ارتباط مستقیم و بی‌واسطه با آحاد جامعه، جایگاه ویژه‌ای داشته و به تبع آن رسالت و وظیفه سنگین‌تری را نیز بر دوش دارد.

نکته اول برای تصمیم‌سازی و برنامه‌ریزی جهت مقابله با جنگ نرم و کنترل اوضاع فرهنگی و عقیدتی جامعه، شناخت مفهوم و متعلقات جنگ نرم و به کارگیری راهکارهای هدفمند و اجرایی برای مقابله با عملیات روانی و تبلیغاتی دشمن از سوی دیگر است. از این رو، انجام پژوهش‌هایی بنیادی برای دستیابی به راهکارهای مذکور، ضرورتی اجتناب‌ناپذیر دارد و این مطالعه تلاشی است در این زمینه که با هدف عملیاتی‌شدن راهکارها و در نهایت تفوق فرهنگی - رسانه‌ای بر جریان مهاجم انجام می‌پذیرد.

از این روی کتاب حاضر تلاش دارد با روشن نمودن ابعاد مختلف جنگ نرم، فرصت‌ها و تهدیدات فراروی نماز جمعه را در این ارتباط مورد توجه قرار داده و در قالب تشکیل اتاق فکر به عنوان یک پیشنهاد، راهکارهای رویارویی با هجمه‌های دشمنان نظام را تجزیه و تحلیل نماید.

در پایان بر خود فرض می‌دانم از همکاری و مساعدت بی‌دریغ ریاست محترم شورا
حجت‌الاسلام والمسلمین تقوی و معاونت فرهنگی شورا که زمینه چاپ این اثر را فراهم
نمودند، کمال تشکر و قدردانی را داشته و از مخاطبان به دلیل نواقص احتمالی کتاب
پوزش بطلبم.

مجید ملکان

www.ketab.ir